

Pracovní zošit

„Vtáččí raj“



Meno _____

Trieda _____

Škola _____

Milí žiaci,

pomocou pracovného zošita si môžete overiť svoje vedomosti o živote vtákov, ale aj iných živočíchov žijúcich v Národnom parku Slovenský kras. Pracovný zošit obsahuje 6 pracovných listov:

1. Vtáčí raj
2. Sovy a dravce
3. Pri vode
4. Bocian
5. NP Slovenský kras
6. Šelmy

V pracovných listoch nájdete hádanky, krížovky, osemsmerovky a rôzne iné zaujímavé úlohy. Na konci každého pracovného listu sú uvedené zaujímavosti. Veríme, že sa pri vyplňovaní pracovných listov zabavíte a veľa nového naučíte. Pre overenie vašich vedomostí nájdete správne riešenia úloh na predposlednej strane.

Bližšie informácie o Národnom parku Slovenský kras nájdete na <http://npslovenskykras.sopsr.sk/>.

Pracovný zošit bol vydaný v rámci projektu „**Úžasný vtáčí svet bez hraníc**“ Programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Maďarsko 2014 – 2020 financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Príjemcom projektu je Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, partnerom je Riaditeľstvo Aggteleckého národného parku (Maďarsko). Projektové územie zahŕňa Národný park Slovenský kras, Aggtelecký národný park a ich blízke okolie.

Cieľom projektu je zvýšenie návštevnosti v projektovom území, vybudovanie pozorovacích veží v blízkosti vodných nádrží Hrhov (Slovensko) a Rakaca (Maďarsko) na pozorovanie vtáctva, vybudovanie Zeleného chodníka na ornitologickom stacionári Drienovec a rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry na stacionári Szalonna, zabezpečenie exkurzií na pozorovanie vtáctva. Ďalej zvýšenie informovanosti a environmentálnej vzdelanosti vytvorením interaktívnej mapy, vybavením mobilnej environmentálnej učebne a prípravou a tlačou envirovýchovných a propagačných materiálov, zlepšenie stavu hniezdných biotopov a vybavenie ornitologických stacionárov.

Pracovný zošit „Vtáčí raj“

Vydala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 09 Banská Bystrica,
www.sopsr.sk, www.sopsr.sk/vtaciraj

v roku 2018

Pracovný zošit zostavila MVDr. Andrea Balážová.
andrea.balazova.sk@sopsr.sk

ISBN 978-80-8184-055-5



Pracovný list č. 1 / Vtáčí raj



Už je jar, už slnce svieti. Čierny vtáčik vzduchom letí. A za ním aj druhý, tretí ...
Už sú veru teplé dníčky. Prileteli _____.

1. Nájdi v osemsmerovke tieto vtáky:

BUČIAK, DROZD, DUDOK, GLEZG, CHRAPKÁČ, KAČICA, KAŇA, LELEK, PENICA,
SOKOL, SOVA, STRAKOŠ, STRNÁDKA, SÝKORKA, ŠKOREC, VRANA, VÝR, ŽLNA

S S A K D Á N R T S
T Ú CH A C I N E P Ý
R D R O Z D U D O K
A Ž A C I Č A K G O
K L P Z E K V Á L R
O N K K A R O S E K
Š A Á I A Ý O O Z A
N O Č N M V CH K G R
Á U A K A Ň A O Š N
B E N É ! K E L E L

Všetky druhy prirodzene sa vyskytujúcich
vtákov na území Slovenska

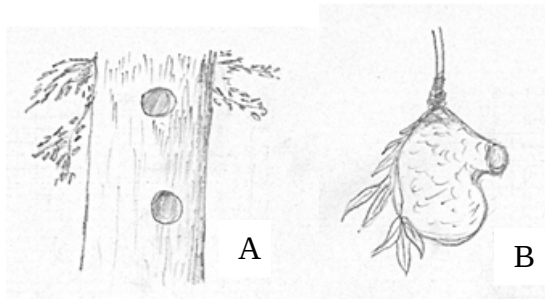


2. Z písmen v riadku utvor názvy vtákov, pri ktorých sa samec od samice farebne odlišuje.

dorzd ryčien
kipan selná
žaln visá
ľýh selný.....

žabant vopol'ný
halv vājáho
sethílk lezený.....
trsašok chrbtčevonerý

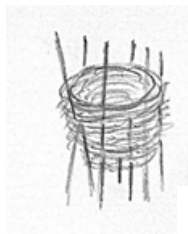
3. Vieš určiť komu patrí hniezdo?



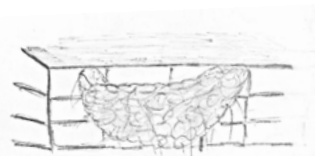
A



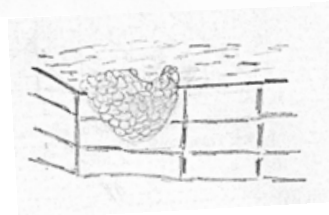
B



C



D



E

A _____

B _____

C _____

D _____

E _____

4. Prirad' vtáky k obrázkom biotopov kde žijú.



brhlík obyčajný
sýkorka belasá
strnádka žltá
d'ateľ veľký
penica jarabá
sojka škriekavá
škovránok poľný
straka čiernozobá
tetrov hlucháň
strakoš červenochrbtý



5. Poznáš mucháriky?

Muchárik červenohrdlý(malý) a muchárik bieločrý patria medzi vtáky z čeľade muchárovité. Živia sa lietajúcim hmyzom. Sú to lesné druhy spevavcov obývajúcich listnaté a zmiešané lesy. Hniezdia v stromových dutinách a polodutinách. Oba druhy sú predmetom ochrany Chráneného vtáčieho územia Slovenský kras a Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy.

Uhádni, ktorého muchárika opisujem:

najviac sa vyskytuje v riedkych dubových a bukových lesoch, na zimu odlieta do strednej Afriky, má bielu škvrnu na krídle a čele a biely pásik na krku, hniezdi v dutinách stromov ale aj vo vyvesených vtáčích búdkach



najviac sa vyskytuje v bukových a jedľovo-bukových lesoch, vždy v blízkosti vody, na zimu odlieta do Indie, Indonézie a Srí Lanky, samček má bradu, krk a časť prs oranžovočervenej farby



6. Spoj čiarou správny význam s pojmom.

ornitológia	Rozdiel medzi pohlaviami - pohlavná dvojtvarnosť, keď sa samce odlišujú od samičiek napr. vo vyfarbení peria.
syrinx	Sťahovanie, presun vtákov na jar a na jeseň.
pohlavný dimorfizmus	Hlasový ústroj vtákov na konci priedušnice.
migrácia vtákov	Veda, ktorá sa zaoberá štúdiom vtákov.

Vieš, že ?

- na území NP Slovenský kras sa nachádza 210 druhov vtákov
- chránené vtáčie územia sú poslednými útočiskami najohrozenejších druhov vtákov na európskom kontinente
- pri obci Drienovec sa nachádza Ornitologický stacionár Drienovec, kde sa od roku 2006 prevádza výskum migrácie vtákov. Počas jarnej a jesennej migrácie je možnosť absolvovať exkurziu na stacionár po predchádzajúcom nahlásení sa na Správu NP a BR Slovenský kras
- vo Volovských vrchoch žije najviac muchárikov bieločrých na Slovensku



Pracovný list č. 2/sovy a dravce



Páčia sa jej nočné chmáry, cez deň drieme na konári.
Húka, húka ako vlak, lieta tíško, veď je vták. Čo je to?

1. Poznáš rozdiel medzi sovami a dravcami? Roztried' ich charakteristiky do tabuľky.

telo pokryté perím, veľká hlava s dopredu obrátenými veľkými očami, silné nohy s ostrými pazúrmí, oči po stranách hlavy, nočný spôsob života, väčšina z nich si stavia hniezda, lúčovito usporiadané pierka - tzv. závoj, vynikajúci zrak, neuveriteľná rýchlosť letu pri love, ohnutý ostrý zobák, otáčanie hlavy o 270 stupňov, lovia cez deň



spoločné
znaky



2. Rozhodni o pravdivosti tvrdení a zo zakrúžkovaných písmen získaš tajničku.

- a) samice dravcov sú menšie ako samce
- b) všetky druhy kaní hniezdia výlučne na zemi
- c) najčastejšou korisťou hadiara krátkoprstého sú vtáky
- d) lietajúcu sovu začujeme už z diaľky
- e) orol skalný dokáže uloviť aj lišku
- f) sovy sa orientujú hlavne pomocou zraku

áno	nie
N	S
O	P
A	K
R	O
L	I
S	Y



_____ si nikdy nestavajú vlastné hniezda, využívajú hniezda vrán, strák, krkavcov či iných veľkých druhov vtákov. Hniezdia aj v skalných dutinách, terasách alebo v rôznych výklenkoch budov.

3. Správne zarad' uvedené druhy vtákov do jednotlivých čeľadí v tabuľke.

myšiarka ušatá, včelár lesný, výr skalný, sokol rároh, sova dlhochvostá, sokol sťahovavý, sokol myšiar, myšiak lesný, jastrab lesný, kuvičok vrabčí, sokol lastovičiar, orol skalný

sovovité	jastabovité	sokolovité

4. Nájdi ukrytého dravca v texte a podčiarkni ho.

Všade sú samé myši, ak sem nepustíš mačku zjedia nám všetko.

Všetci šli normálnym autom, len ja s trabantom.

V obchode sa mi zapáčila socha jamajčanky.

Víchori olámali všetky stromy pri ceste.

5. Poznáš ich podľa siluety?



A	B	C
---	---	---

6. Spoj čiarou správny význam s pojmom.

kainizmus

Obdobie počas ktorého vtáky zahrievajú vajíčka, kým sa z oplodneného vajíčka vyvinie a vyliahne mladý vtáčik.

vývržky

U orla skalného a krikľavého staršie mláďa, ktoré sa rodí skôr, sa k mladšiemu súrodencovi chová agresívne, mladšie hynie hladom alebo vypadne z hniezda.

inkubácia

Štvrtý prst na nohách sovy, ktorým môžu otáčať dopredu aj dozadu.

vratiprst

Sovy prehltávajú svoju korisť celú aj so srst'ou a kosťami. Po nejakom čase srst' a kosti vyvrhnú vo forme valčekov.

Vieš, že ?

- najstarší slovenský orol krikľavý mal 21 rokov. Bol okružkovaný ako mláďa na hniezde vo Volovských vrchoch v roku 1983 a v roku 2004 bol nájdený postrelený v Slovenskom krase pri Medzeve, na následky poranení uhynul
- sovy v čase veľkej snehovej pokrývky vylietajú zo súvislého lesa aj do otvorenej krajiny, kde ich môžeme aj za bieleho dňa ľahko a z blízka pozorovať pri love



Pracovný list č. 3 / Pri vode



Prečo bocian zdvihol nohu, prečo sklonil hlavu? Lebo zazrel čupieť
v tráve zelenkavú _ _ _ _ .

1. Uhádni, akú rastlinu opisujem:

táto rastlina vytvára husté porasty okolo jazier a rybníkov, má dlhé tmavohnedé
valcovité kvety ukončené dlhým hrotom, ľudovo nazývaným aj „cigary“



stonka tejto vodnej rastliny sa plazí v bahne a vyrastajú z nej veľké
plávajúce listy s bielymi kvetmi plávajúce na hladine, je zákonom chránená



vysoká vodná a bahenná rastlina so vzpriamenou bylou, dlhými mečovitými
listami, na jednej rozvetvenej stonke má viacero žltých kvetov, patrí do čeľade
kosatcovité _____



2. Z písmen v riadku utvor názvy živočíchov, ktoré žijú vo vode alebo pri vode.

Podčiarkni tie, ktoré patria medzi obojživelníky.

tokyrčanka čoriamna	ark čierny
nardsalama rivškátn	važouk křfaná
sankok torýpava	aňka načomria
halčáv loptebivýlu	lošid dormé
kukan žobrultách	hurstp točopný
borob skerupyó	kľom kadobovný

3. Vieš správne priradiť uvedené tvrdenia k jednotlivým druhom vodných vtákov?

1. kormorán veľký, 2. volavka popolavá, 3. potáпка chochlatá, 4. labuť hrbozobá

A: Loví výlučne ryby, perie sa mu premočí, preto sa musí po love sušiť s rozťahnutými krídlami.

B: Drobnými zúbkami na okraji zobáka preciedzajú vodu s bahnom a zachytávajú potravu.

C: Stavia plávajúce hniezdo v trstí, mláďatá sú nápadne pozdĺžne pruhované.

D: Žijú v trvalom partnerskom vzťahu, ich mláďatá sú sivé. Živý sa prevažne vodnými rastlinami.

E: Hniezdi v kolóniách, je sťahovavá, patrí medzi brodivé vtáky.

F: Počas letu esovito skladá krk, má natiahnuté nohy, ktoré prečnievajú za chvost.

4. Vypíš, čo si predstavuješ pod pojmom mokrad':

5. Doplň riadky doplňovačky rodovými menami vtákov podľa obrázkov a zistenú tajničku

dopíš do textu: Každý rok 2. februára oslavujeme Svetový deň mokradí. Mokrade sú najbohatším prírodným prostredím čo sa týka rozmanitosti druhov – biologickej diverzity, sú zdrojom pitnej aj úžitkovej vody, poskytujú nám rôzne produkty, pomáhajú zmierniť klimatické zmeny a mnohé z nich sú miestom oddychu a rekreácie. Preto je _____ veľmi dôležitá nielen pre rastliny a živočíchy, ale aj pre nás.

The crossword puzzle grid consists of 13 numbered squares, each corresponding to a bird image. The grid is as follows:

1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												

The bird images are numbered 1 through 13:

1. Stork
2. Duck
3. Quail
4. Duck
5. Bird in nest
6. Heron
7. Cuckoo
8. Egret
9. Swan
10. Kingfisher
11. Swan
12. Blackbird
13. Plover

6. Niektoré rastliny a živočíchy majú rovnaké rodové názvy. Zisti, ktorý vták z predchádzajúcej doplňovačky má rovnaké rodové meno ako jedna jedovatá rastlina. Skús pomocou internetu zistiť, koľko druhov vtákov s týmto rodovým menom sa na Slovensku vyskytuje.

Vzor: **kukučka** lúčna – rastlina, **kukučka** jarabá – vták

Vieš, že ?

- v Slovenskom krase prvýkrát zahniezdila hus divá v roku 2017
- najväčšia kolónia volaviek popolavých v rámci Slovenského krasu je na Hrhovských rybníkoch
- najstrašidelnejšie nočné zvuky vydávajú chriaštele (chriaštel' vodný a chriaštel' malý)
- ročne sa na kolíznom úseku cesty I. triedy I/67 medzi Vlachovom a Dobšinou prenesie 4000 exemplárov skokanov hnedých



Pracovný list č. 4 / Bocian



Tíško kráča po rákosí, opatrne veď je bosí. Žabky z neho majú strach, nechcú mu ísť pod zobák. Čo je to?

1. Bociany biele patria do čeľade vtákov. Majú zobák, dlhé Farba nôh a zobáka je u dospelých bocianov a u mláďat Keďže patria medzi sťahovavé vtáky prilietajú k nám koncom , alebo začiatkom Sú verné svojmu Samica znáša každý deň vajíčko. Na vajíčkach sedia rodičia striedavo.

2. Nájdi a preškrtni 10 slov, ktoré predstavujú potravu bocianov. Zostane ti 12 písmen, ktoré tvoria tajničku.

H	R	A	B	O	Š	E	B	O
M	A	L	É	R	Y	B	Y	C
Y	K	V	O	Ď	Ž	Á	D	I
Z	Y	K	Á	M	I	L	S	A
Ž	U	B	R	I	E	N	K	Y
A	N	Č	Y	D	A	H	I	E
B	Y	K	Á	B	O	R	CH	R
Y	K	L	Y	B	O	K	N	Y



Okrem bociana bieleho žije na Slovensku aj

3. Správne priradi výroky k obrázkom bociana.



je plachý

žije v blízkosti
ľudských obydľí

nosí deti

jeho perie má
kovový lesk

žije v lese



4. V každej vete podčiarkni správnu možnosť.

Bocian biely si stavia hniezda z *hrubých/tenkých* konárov najčastejšie na *vyvýšených/nízkyh* miestach akými sú napríklad *stĺpy elektrického vedenia/balkóny*. Aby sa predišlo ich zraneniu tieto hniezda sú nahradzované *plastovými/kovovými* podložkami na samostatných *betónových stĺpoch/podstavcoch*. Hniezda si *stavajú /nestavajú* každý rok. Ich hniezda môžu občas dosahovať aj hmotnosť okolo *100/900* kg. Mladé bociany, ktoré ešte nedosiahli pohlavnú dospelosť si *stavajú /nestavajú* hniezda a v skupinkách sa potulujú krajinou. Bociany koncom augusta migrujú do *Afriky/Ázie*. Ako prvé odlietajú *mladé/staré* jedince.

5. Z písmen v riadku utvor názvy bocianov.

BICOAN LYBIE	
BECOZÁROŠK PIŠUNKATÝ	
RABUMA CHLOZDINÁR	
CIABONOVEC DESLATÝ	
JABURI KEĽVÝ	
BONACI LOBIEKRKÝ	
NOCIAB NALIAROKUTÝ	
COBIAN RIEČNY	



6. Spoj čiarou správny význam s pojmom.

ornitologický „ELSA“ krúžok	Vysielačka, ktorá prostredníctvom satelitnej družice zaznamenáva GPS pozície a posiela ich pomocou SMS správ.
stĺpy smrti	Stĺpy elektrického vedenia, ktoré spôsobujú smrť vtákov v dôsledku zásahu elektrickým prúdom.
telemetrická vysielačka	Plastový krúžok určený výlučne na označovanie bocianov bielych.

Vieš, že ?

- život bociana bieleho môžeš pozorovať cez internet vďaka online kamere umiestnenej nad hniezdom na budove Správy NP Slovenský kras v Brzotíne (www.bociany.sk, www.vtaky.sk, www.kukaj.sk)
- migráciu niektorých druhov vtákov môžete sledovať na stránke <http://satellitracking.eu/>
- bocian biely aj bocian čierny patria medzi európsky významné druhy vtákov, na ich ochranu sa vyhlasujú v rámci sústavy európskych chránených území NATURA 2000 chránené vtáacie územia(CHVÚ)
- spoločenská hodnota bociana bieleho je stanovená na 2300 Eur
- spoločenská hodnota bociana čierneho je stanovená na 3220 Eur





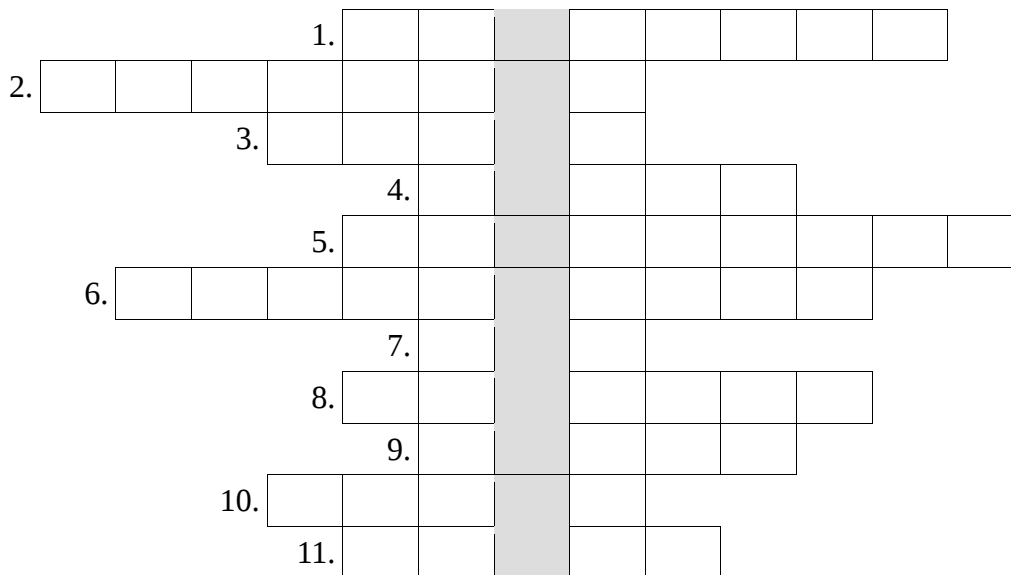
Pracovný list č.

5 /

NP
Slovenský kras



1. Ak správne vylúštiš tajničku, zistíš čo znamená skratka NP.



1. Názov chránenej rastlinky - veľkokvetý. 2. Druh netopiera, ktorý má nos v tvare podkovy. 3. Horská rastlina - alpínska. 4. Skratka Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. 5. Národná prírodná rezervácia tiesňava. 6. Poľný hlodavec - syseľ 7. Naša najväčšia sova - skalný. 8. Žaba z čeľade ropuchovité - zelená. 9. Súhrn všetkých živočíšnych druhov. 10. Súhrn všetkých rastlinných druhov. 11. Najrýchlejší dravý vták - sťahovavý.

2. Z písmen v riadku utvor názvy siedmich náhorných plošín, ktoré tvoria NP Slovenský kras.

RASKONIAK LIPANAN.....
PESILŠVKÁ PLINANA
SAJOVÁSK PALINAN
CILIKSÁ ANINALP
SÁZDIELKA NINAPLA
ORNÝH RCVH
LODNÝ CRVH



3. Ak sa vydáš do Slovenského krasu môžeš sa stretnúť s nasledujúcimi piktogramami. Vieš napísať čo znamenajú?













4. Podčiarkni názvy chránených rastlín.

astra alpínska, brusnica čučoriedková, črievičník papučkový, d'atelina lúčna, feruľa Sadlerova, poniklec veľkokvetý, púpava lekárska, rumenica svieža, záružlie močiarna, prhl'ava dvojdomá, hlaváčik jarný, kandík psí zub, chudôbka drsnoplodá Kláštorského, šalvia lúčna

5. Prirad' krasové javy k obrázkom.



škrapy
krasová jama – závrť
škrapové pole
ponor
vyvieračka



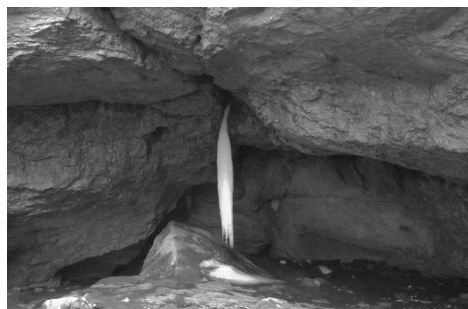
6. Vieš v ktorom roku bolo chránené územie Slovenský kras vyhlásené za Národný park? Spočítaj všetky čísla v nasledujúcom texte a dostaneš odpoveď.

V NP Slovenský kras sa nachádza vyše 1350 jaskýň a priepastí, z ktorých 5 je prístupných verejnosti. Rastie tu 125 druhov chránených rastlín. Žije tu 195 druhov chránených živočíchov, 210 druhov vtákov, 11 druhov žiab, 11 druhov plazov, 25 druhov netopierov. V jej územnej pôsobnosti nájdete 10 Národných prírodných rezervácií, 7 Prírodných rezervácií, 17 Národných prírodných pamiatok, 6 Prírodných pamiatok a 2 chránené areály. Tiež 24 Území európskeho významu a 4 Chránené vtáčie územia.

Národný park Slovenský kras bol vyhlásený v roku _ _ _ _ .

Zaujímavosti:

Územie Slovenského krasu sa rozprestiera v juhozápadnej časti východného Slovenska na ploche 346 km² a predstavuje najrozsiahlejšie krasové územie planinového typu v strednej Európe. V roku 1977 bolo zaradené do medzinárodnej siete biosférických rezervácií v rámci programu UNESCO Človek a biosféra. Jaskyne Slovenského krasu a príslušného Aggteleckého krasu v Maďarsku sú zapísané do zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO od roku 1995. Najnižšie položená klasická ľadová jaskyňa mierneho klimatického pásma je Silická ľadnica, ktorá leží v nadmorskej výške 503 m n.m. (fotka vpravo). Najdlhšou a najhlbšou jaskyňou je jaskynný systém Skalístého potoka (dĺžka 8 123 m, hĺbka 376m).





Pracovný list č. 6 / Šelmy



Zakráda sa potichučky, spoza lesy, spoza bučky. Keď mesiačik v noci svieti, zavýjaním straší deti. Čo je to ?

1. Šelmy sú živočíchy, ktoré sa živia spravidla, ale niektoré druhy sú, napr. medveď hnedý. Zvyčajne majú ostré očné, vynikajúco vyvinutý, zrak a Sú dobrými lovcami a stoja na vrchole reťazca.

2. Uhádni, akú šelmu opisujem:

má hustý kožušok, podlhovasté telo, dlhý pri koreni zhrubnutý chvost, výborne pláva, živý sa rybami, medzi prstami má plávacie blany, patrí medzi chránené živočíchy



tento malý živočích žije v lese, má tmavohnedý, na hrdle a dolnej časti krku žltó sfarbený kožušok, huňatý, dlhý chvost, obratne lezie po stromoch, loví za súmraku



mačkovitá šelma s krátkym chvostom, má hrdzavo- hnedú srst' s tmavými škvrnami, špicaté uši s dlhými, tmavými štetinami na ich konci, má vynikajúci zrak



3. Z písmen v riadku utvor názvy šeliem, ktoré trvalo žijú v NP Slovenský kras, alebo územím prechádzajú. Ku každej šelme napíš, či je celoročne chránená (CH) alebo nie (N).

syr dovitos	lvk výrda
d'evmed hýden	kačam dávi
kíšal dzáhrva	unak neslá
vajzec lýsen	avyrd čanier
salica ryšožavmá	kanu laskán
cilasa jothanras	rocht mývat

4. Nájdi a preškrtni 11 slov, ktoré predstavujú potravu šeliem. Zostane ti 10 písmen, ktoré tvoria tajničku.

Z D O C H L I N Y S
M J E L E N E Ä S R
V A J C I A O Ž R N
L E S N É P L O D Y
Y K D E I R O Č U Č
A V C Y K A I V I D
Z Y M H Y K Á T V E
H L O D A V C E E M



Šelmy nazývame aj ako

5. Prirad' stopy zvierat.



medveď hnedý

jazvec lesný

vydra riečna

rys ostrovid

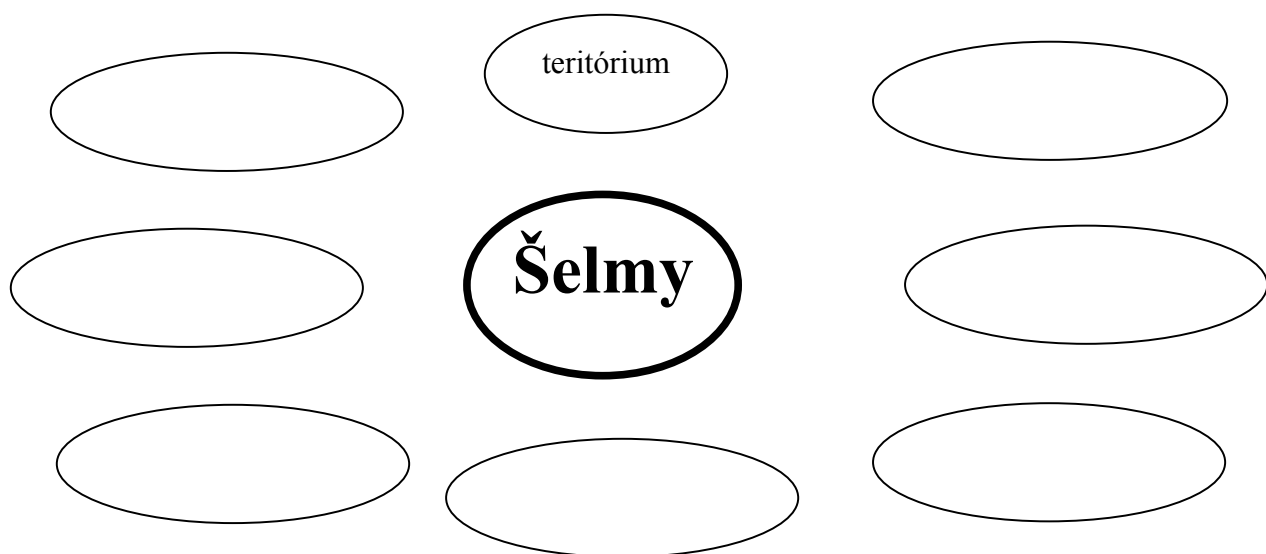
vlk dravý



6. V každej vete podčiarkni správnu možnosť.

Medveď hnedý je *pravým /nepravým* zimným spáčom. Medvedie mláďatá sa rodia v *zime / v lete* v počte 1- 3. Medvede si svoje teritórium označujú *strhávaním kôry pazúrmí / požieraním kôry* na stromoch. Vlk dravý žije *osamote / vo svorkách*. Je to *psovité / lasicovité* šelma. Svorka je vedená tzv. *alfa-párom / najstarším jedincom*. Rys ostrovid loví prevažne *srnčiu / jeleniu* zver. Má krásnu kožušinu *so škvrnami / s pásikmi*. Mačka divá má na chrbte výrazný *tmavý / svetlý* pás. Dokáže loziť *po stromoch / strechách* a loviť aj vo výškach.

7. Na základe doteraz získaných vedomostí doplň pojmovú mapu.



Zaujímavosti:

Medveď hnedý je naša najväčšia šelma. Dospelý jedinec môže dosiahnuť aj 300 kg. Mláďatá medveďa sa rodia v januári až februári v brlohu. Pri narodení vážia len okolo 400g, sú teda veľké asi ako morské prasiatka. Rodia sa málo vyvinuté, slepé a prvé 3 mesiace sú odkázané len na mlieko matky. Medved'atá majú okolo krku svetlý pás, ktorý sa vekom postupne stratí. Vo voľnej prírode sa dožívajú 25-30 rokov. Patria medzi celoročne chránené živočíchy.



Správne riešenia úloh

Pracovný list č. 1 – Vtáči raj

Hádanka: lastovičky

1. Sú zákonom chránené!
2. drozd čierny, pinka lesná, žlna sivá, hýľ lesný, bažant poľovný, vlha hájová, stehlík zelený, strakoš červenochrbtý
3. A:ďateľ, B: kúdelníčka, C: trsteniarik, D: lastovička, E: beloritka
4. **les:** brhlík obyčajný, sýkorka belasá, ďateľ veľký, sojka škriekavá, tetov hlucháň; **pole:** strnádka žltá, penica jarabá, škvránok poľný, straka čiernozobá, strakoš červenochrbtý
5. muchárik bielokrký, muchárik červenohrdlý
6. ornitológia – veda..., syrinx – hlasový ústroj..., pohlavný dimorfizmus – rozdiel medzi pohlaviami..., migrácia vtákov-sťahovanie.....

Pracovný list č. 2 – Sovy a dravce

Hádanka: sova

1. **sovy:** veľká hlava s dopredu obrátenými veľkými očami, nočný spôsob života, lúčovito usporiadané pierka - tzv. závoj, otáčanie hlavy o 270 stupňov; **spoločné znaky:** telo pokryté perím, silné nohy s ostrými pazúrami, vynikajúci zrak, ohnutý ostrý zobák; **dravce:** oči po stranách hlavy, väčšina z nich si stavia hniezda, neuveriteľná rýchlosť letu pri love, lovia cez deň
2. a)nie, b)áno, c)nie, d)nie, e)áno, f)nie **tajnička:** SOKOLY
3. **sovovité:** myšiarka ušatá, výr skalný, sova dlhochvostá, kuvičok vrabčí; **jastabovité:** včelár lesný, myšiak lesný, jastrab lesný, orol skalný; **sokolovité:** sokol rároh, sokol sťahovavý, sokol myšiar, sokol lastovičiar
4. myšiak, jastrab, haja, orol
5. A: orol, B: haja C: sokol
6. kainizmus-u orla skalného....., vývržky-sovy prehltajú....., inkubácia-obdobie....., vratiprst-štvrtý prst.....

Pracovný list č. 3 – Pri vode

Hádanka: žabu

1. pálka úzkolistá, lekno biele, kosatec žltý
2. korytnačka močiarna, salamandra škvrnitá, skokan rapotavý, hlaváč bielooplutvý, kunka žltobruhá, bobor európsky, rak riečny, užovka fľkaná, kaňa močiarna, šidlo modré, pstruh potočný, mlok bodkovaný
3. A:1,B:4, C:3, D:4, E:2,F:2
4. mokrad' je územie, kde základným faktorom ovplyvňujúcim prostredie a v ňom žijúce rastliny a živočíchy ja voda. Zaraďujeme sem jazerá, rieky, potoky, močiare, vlhké lúky,rašeliniská, prameniská, alúvia riek, podzemné mokrade – jaskyne, oázy, ústia riek, delty, územia zaplavované prílivom, morské pobrežia, mangrovové porasty, koralové útesy, rybníky, vodné nádrže, ryžové polia aj soľné panvy
- 5.1. bocian, 2. chochlačka, 3. chriašť, 4. kačica, 5. kúdelníčka, 6. bučiak, 7. kormorán, 8. volavka, 9.potápka, 10. rybárik, 11. labuť, 12. vodnár 13. cíbik **tajnička:** Ochrana mokradí
6. chochlačka, rastlina je chochlačka dutá, vyskytujú sa 4 druhy: chochlačka sivá, bielooká, morská a vrkočatá

Pracovný list č. 4 – Bocian

Hádanka: bocian

1. bocianovitých, dlhý, nohy, červená, čierna, marca, apríla, hniezdu, druhý, jedno, obaja
2. hračse, malé ryby, dažďovky, slimáky, zubrienky, hady, chrobáky, kobylky, hmyz, žaby **tajnička:** bocian čierny
3. **bocian biely:** žije v blízkosti ľudských obydlií; **bocian čierny:** je plachý, jeho perie má kovový lesk, žije v lese ; žiadny bocian deti nenosí
4. tenkých, vyvýšených, stĺpy elektrického vedenia, kovovými, betónových stĺpoch, nestavajú, 900, nestavajú, Afriky, mladé
5. bocian biely, škározebec šupinkatý, marabu zdochlinár, bocianovec sedlatý, jaribu veľký, bocian bielokrký, bocian okuliarnatý, bocian čierny
6. ornitologický ELZA krúžok-plastový krúžok..., stĺpy smrti- stĺpy elektrického....., telemetrická vysielacia-vysielacia....

Pracovný list č.5 – NP Slovenský kras

1. 1. poniklec, 2. podkovár, 3. astra, 4. ŠOPSR, 5. Zádielska, 6. pasienkový, 7. výr, 8. ropucha, 9. fauna, 10. flóra, 11. sokol **tajnička:** Národný park
2. Koniarska planina, Plešivská planina, Jasovská planina, Silická planina, Zádielska planina, Horný vrch, Dolný vrch
3. zákaz chytania a usmrcovania živočíchov, zákaz sypania smetí, zákaz vjazdu bicyklom, zákaz trhanie rastlín, zákaz zakladania ohňa, zákaz stanovania a byvakovania
4. astra alpínska, črievčovník papučkový, feruľa Sadlerova, poniklec veľkokvetý, rumenica svieža, hlaváčik jarný, kandík psí zub, chudóbka drsnoplodá Klášterského
5. vľavo hore: škrapy, vľavo dole: ponor, v strede: vyvieracia, vpravo hore: krasová jama-závrt, vpravo dole: škrapové pole
6. 2002

Pracovný list č. 6 – Šelmy

Hádanka: vlk

1. mäsom, všežravé, zuby, sluch, čuch, potravinového
2. vydra riečna, kuna lesná, rys ostrovid
3. rys ostrovid CH, medveď hnedý CH, liška hrdzavá N, jazvec lesný N, lasica myšozravá N, lasica hranostaj N, vlk dravý CH, mačka divá CH, kuna lesná N, vydra riečna CH, kuna skalná N, tchor tmavý N
4. zdochliny, jelene, vajcia, lesné plody, čučoriedky, diviaky, hmyz, vtáky, hlodavce, srny, med **tajnička:** mäsožravce
5. A: medveď, B: vlk, C: jazvec, D: vydra, E: rys
6. nepravým, v zime, strhávaním kôry pazúrami, vo svorkách, psovité, alfa-párom, srnčiu, škvrnami, tmavý, po stromoch



